

תלמוד בבלי – מסכת מנחות
פרק שנים עשר - המנחות והנסכים
עריכה: אבי גורמן

[ק ע"ב]

מתני' :

המנחות והנסכים שנטמאו, עד שלא קדשו בכלי - יש להם פדיון, משקידשו בכלי - אין להם פדיון.

העופות והעצים והלבונה וכלי שרת - משנטמאו אין להן פדיון, שלא נאמר פדיון אלא בבהמה.

גמ' :

אמר שמואל: ואפילו הן טהורין – נפדין. מאי טעמא? - כמה דלא קדשי בכלי, קדושת דמים נינהו, וקדושת דמים – נפדין.

והא "נטמאו" תנן?

הוא הדין דאע"ג דלא נטמאו, ואידי דקא בעי מיתנא סיפא "משקידשו בכלי אין להן פדיון" - דאפילו נטמאו נמי לא, תנא נמי רישא "שנטמאו (עד שלא קדשו בכלי)".

[משקדשו בכלי אין להם פדיון] פשיטא, קדושת הגוף נינהו!

איצטריך, סלקא דעתך אמינא: הואיל ובעל מום איקרי "טמא", טמא נמי כבעל מום דמי, ואע"ג דקדוש קדושת הגוף - כי נפיל ביה מום מיפריק, הני נמי ליפרוק? - קמשמע לן דלאו כי האי טמא קרייה רחמנא לבעל מום, [קא ע"א] דמכלי שרת - לא אשכחן דמיפריק.

ובעל מום - היכא איקרי "טמא"?

דתניא:

(ויקרא כז, יא) "ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה" - בבעלי מומין שנפדין הכתוב מדבר.

אתה אומר בבעלי מומין שנפדו, או אינו אלא בבהמה טמאה ממש? - כשהוא אומר (ויקרא כז, כז) "ואם בבהמה הטמאה ופדה בערכך" - הרי בהמה טמאה

אמורה, הא מה אני מקיים "ואם כל בהמה טמאה" - בבעלי מומין שנפדו הכתוב מדבר.

יכול יפדו על מום עובר? - ת"ל: "אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' " - מי שאינה קריבה לה' כל עיקר, יצתה זו - שאינה קריבה היום וקריבה למחר.

מותיב רב הונא בר מנוח :

העופות והעצים והלבונה וכלי שרת שנטמאו - אין להן פדיון, שלא נאמר פדיון אלא בבהמה.

- בשלמא עופות - קדושת הגוף נינהו, ולא נאמר אלא בבהמה. אלא עצים ולבונה וכלי שרת - ליפרקו?

אלא לאו, משום דטהורין בעלמא - אין נפדין, והני נמי אע"ג דנטמאו, כטהורים דמו.

דעצים ולבונה - לאו בני (אשווי) אוכלא נינהו, אלא חיבת הקודש משוה להו אוכלא. דעצים - כמה דלא משפי להו לגזירין, לא מיתכשרי. לבונה נמי - כמה דלא קידשה בכלי שרת, לא מיתכשרה. כלי שרת נמי - הואיל ואית להו טהרה במקוה?!

לא, לעולם אימא לך : טהורין בעלמא - נפדין, והני - משום דלא שכיחי הוא.

בשלמא לבונה וכלי שרת - לא שכיחי. אלא עצים - מישכח שכיחי?

עצים נמי - כיון דאמר מר : כל עץ שנמצא בו תולעת - פסול לגבי מזבח, הילכך לא שכיחי.

אמר רב פפא :

אי שמיעא ליה לשמואל הא דתניא : המתפיס תמימים לבדק הבית, אין פודין אותן אלא למזבח, שכל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם, ואע"ג דקדושת דמים נינהו אין נפדין, הואיל וטהורים הם - הוה הדר ביה!

ולא היא, שמיעא ליה - ולא הדר ביה.

לאו אמרת התם : כיון דלא שכיחי - לא מיפרקי. הכא נמי - כיון דשכיחי מומין דפסלי בבהמה, דאפי' בדוקין שבעין נמי פסלי, הילכך לא שכיחי.

רב כהנא אמר : טמאין – נפדין, טהורין - אין נפדין.

וכן א"ר אושעיא : טמאין – נפדין, טהורין - אין נפדין. איכא דאמרי : א"ר אושעיא : אפי' טהורין – נפדין.

רבי אלעזר אומר : כולן, טמאין – נפדין, טהורין - אין נפדין, חוץ מעשירית האיפה של מנחת חוטא, שהרי אמרה תורה "מחטאתו" "על חטאתו".

אמר רבי אושעיא : שמעתי פיגל במנחה לרבי שמעון - אינו מטמא טומאת אוכלין, דתנן :

הערלה, וכלאי הכרם, [קא ע"ב] ושור הנסקל, ועגלה ערופה, וצפורי מצורע, ופטר חמור, ובשר בחלב - כולם מטמאין טומאת אוכלין.

ר"ש אומר : כולן אין מטמאין טומאת אוכלין. ומודה ר' שמעון בבשר בחלב שמטמא טומאת אוכלין, הואיל והיתה לו שעת הכושר.

ואמר רב אסי אמר ר' יוחנן : מאי טעמא דר"ש? – (ויקרא יא, לד) "מכל האוכל אשר יאכל" : אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים - קרוי אוכל, אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים - אינו קרוי אוכל.

- והא פיגל במנחה נמי - אוכל שאי אתה יכול להאכילו לאחרים הוא.

אי הכי - בשר בחלב נמי תיפוק ליה, דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא, דתניא :

ר"ש בן יהודה אומר משום ר"ש : בשר בחלב - אסור באכילה ומותר בהנאה, שנאמר (דברים יד, כא) "כי עם קדוש אתה לה' אלהיך, לא תבשל גדי בחלב אמו", ולהלן הוא אומר (שמות כב, ל) "ואנשי קודש תהיון לי, ובשר בשדה טריפה לא תאכלו", מה להלן - אסור באכילה ומותר בהנאה, אף כאן - אסור באכילה ומותר בהנאה!!

חדא ועוד קאמר. חדא - דאוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים הוא, ועוד - לדידיה נמי היתה לו שעת הכושר.

מיתבי :

ר"ש אומר: יש נותר שהוא מטמא טומאת אוכלין, ויש נותר שאינו מטמא טומאת אוכלין. כיצד? - לן לפני זריקה - אינו מטמא טומאת אוכלין, לאחר זריקה - מטמא טומאת אוכלין.

(והא) ופיגול - בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים - אינו מטמא טומאת אוכלין.

פיגל במנחה - מטמא טומאת אוכלין!!

לא קשיא: כאן - שהיתה לה שעת הכושר, כאן - שלא היתה לה שעת הכושר.

היכי דמי דלא היתה לה שעת הכושר? - דאקדשינהו במחובר.

ולפרקינהו?

הניחא להך לישנא דאמר רבי אושעיא: טמאין נפדין, טהורין אין נפדין - שפיר; אלא להך לישנא דאמר: אפילו טהורין נפדין - לפרקינהו!!

השתא מיהא לא פריק.

וכיון דאי בעי פריק (ליה), שמעיי ליה לרבי שמעון דאמר: כל העומד לפדות כפדוי דמי, דתניא:

רבי שמעון אומר: פרה מטמאה טומאת אוכלין, הואיל והיתה לה שעת הכושר.

- ואמר ריש לקיש: אומר היה ר' שמעון - פרה נפדית על גב מערכתה?!

הכי השתא, בשלמא פרה - עומדת לפדות היא, שאם מצא אחרת נאה הימנה מצוה לפדותה. אלא הני מנחות - מצוה לפדותן?!

והא - לן לפני זריקה, דמצוה למיזרקה ואי בעי זרק, וקתני: דאין מטמא טומאת אוכלין?

הכא במאי עסקינן, שלא היתה שהות ביום למיזרקה.

אבל היתה לו שהות ביום מאי - מטמא טומאת אוכלין? - אדתני: לן לאחר זריקה מטמא טומאת אוכלין, ליפלוג בדידה: במה דברים אמורים - שלא היתה לו שהות ביום, אבל היתה לו שהות ביום - מטמא טומאת אוכלין?

הכי נמי קאמר: לן קודם שיראה לזריקה - אינו מטמא טומאת אוכלין; לאחר שיראה לזריקה - מטמא טומאת אוכלין.

והא - פיגל בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים - [ד]מצוה למיזרקה [קב ע"א] ואי בעי זריק, וקתני - דאינו מטמא טומאת אוכלין. מאי לאו - דפיגל בזריקה?

לא, דפיגל בשחיטה.

אבל פיגל בזריקה – מאי, הכי נמי דמטמא טומאת אוכלין? – אדתני: פיגל במנחה מטמא טומאת אוכלין, ליפלוג בדידה: במה דברים אמורים - דפיגל בשחיטה, אבל פיגל בזריקה - מטמא טומאת אוכלין?

פיגל במנחה איצטריכא ליה, דאע"ג דפיגל בקמיצה, דקומץ במנחה - כשחיטה דמי, אפי' הכי מטמא טומאת אוכלין - הואיל והיתה לו שעת הכושר מעיקרו.

אמר רב אשי: אמריתה לשמעתיא קמיה דרב נחמן: אפילו תימא - לן ממש, ואפילו תימא - דפיגל בזריקה. דאי בעי פריק – אמר, אי בעי הוה זריק - לא אמרינן.

מיתיבי:

כלל אמר רבי יהושע: כל שהיתה לו שעת היתר לכהנים - אין מועלין בה, וכל שלא היתה לו שעת היתר לכהנים - מועלין בה.

ואיזהו שעת היתר לכהנים? – שלנה, ושנטמאת, ושיצאה.

ואיזו היא שלא היתה לו שעת היתר לכהנים? - שנשחטה חוץ לזמנה, וחוץ למקומה, ושקבלו פסולין וזרקו את דמה.

- קתני מיהא רישא: "שלנה, ושנטמאת, ושיצאה" - מאי לאו, לנה ממש, והכא - דאי בעי הוה זריק הוא, וקתני - דאין מועלין!?

לא. ראויה לצאת, וראויה לטמא (וראויה ללין).

אבל - לינה ממש, מאי? - הכי נמי דמועלין? - האי "כל שהיה לו שעת היתר לכהנים, וכל שלא היתה לו שעת היתר לכהנים" - כל שיש לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה, וכל שאין לה שעת היתר לכהנים מועלין בה - מיבעי ליה!

אלא אמר רב אשי:

מעילה אטומאה קא רמית?

מעילה - משום קדושה ולא קדושה היא, לבתר דפקעה לה קדושתיה - במאי הדרא רכבא לה?

טומאה - משום אוכלא ולא (משום) אוכלא היא, (כל) היכא דאי (בעי זריק (מצי) זריק (לי) - משוי ליה אוכלא ומטמא טומאת אוכלין, היכא דאי (בעי מצי זריק) לא (מצי) זריק - לא משוי ליה אוכלא [ולא] מטמא טומאת אוכלין.

מיתיבי:

המביא אשם תלוי ונודע שלא חטא, אם עד שלא נשחט נודע לו - יצא וירעה בעדר - דברי רבי מאיר;

וחכמים אומרים: [קב ע"ב] ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה.
ר' אליעזר אומר: יקריב, שאם אינו בא על חטא זה, הרי הוא בא על חטא אחר.
משנשחט נודע לו - הדם ישפך והבשר ישרף.
נזרק הדם - הבשר יאכל.

ורבי יוסי אומר: אפי' הדם בכוס - יזרק והבשר יאכל.
- ואמר רבא: רבי יוסי בשיטת ר"ש אמר, דאמר: כל העומד לזרוק כזרוק דמי!!

מידי הוא טעמא? - אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי בר חנינא: היינו טעמא דר' יוסי - דקסבר: כלי שרת מקדשין את הפסולין לכתחילה ליקרב.

אמר ליה רב אשי לרב כהנא:

מדאמר רבי שמעון - כל העומד לזרוק כזרוק דמי, כל העומד לשרוף נמי כשרוף דמי. נותר ופרה - אמאי מטמאין טומאת אוכלין - עפרא בעלמא נינהו?

א"ל: חיבת הקודש מכשרתן.

אמר ליה רבינא לרב אשי:

נהי דמהניא להו חיבת הקודש - לאיפסולי דגופיה, ליקרויי טמא נמי למימני ביה ראשון ושני?

- תפשוט דבעי ריש לקיש: צריד של מנחות - מונין בו ראשון ושני או אין מונין בו ראשון ושני?

כי מיבעיא ליה לריש לקיש - דאורייתא, כי קאמרינן - דרבנן.

מתני':

האומר: 'הרי עלי במחבת' - והביא במרחשת, 'במרחשת' - והביא במחבת, מה שהביא הביא, וידי חובתו - לא יצא.

'זו להביא במחבת' - והביא במרחשת, 'במרחשת' - והביא במחבת, הרי זו פסולה.

האומר: 'הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד' - והביא בשני כלים, 'בשני כלים' - והביא בכלי אחד, מה שהביא הביא, וידי חובתו - לא יצא.

'אלו בכלי אחד' - והביא בשני כלים, 'בשני כלים' - והביא בכלי אחד - הרי אלו פסולין.

'הרי עלי שני עשרונות' - להביא בכלי אחד והביא בשני כלים. אמרו לו: 'בכלי אחד נדרתי'. הקריבן בשני כלים - פסולין. בכלי אחד - כשרין.

'הרי עלי שני עשרונות להביא בשני כלים' - והביא בכלי אחד. אמרו לו: 'בשני כלים נדרתי'. הקריבן בשני כלים - כשרין. נתנו לכלי אחד, כשתי מנחות שנתערבו.

גמ':

וצריכא:

דאי אשמעינן הך קמייתא - משום דאמר במחבת וקא מייתי במרחשת, אבל הכא דאידי ואידי במחבת ואידי ואידי במרחשת - אימא ידי נדרו נמי יצא.

ואי אשמעינן הך - משום דקא פליג להו, אבל התם - דלא פליג ביה, אימא לא - צריכא.

ת"ר:

מה שהביא - הביא, וידי נדרו - לא יצא.

ר"ש אומר: אף ידי נדרו נמי יצא.

זו להביא במחבת:

והא תניא: לא קידשום כלי שרת?

אמר אביי: לא קידשום ליקרב, אבל קידשום ליפסל.

ואמר אביי: לא שנו [קג ע"א] אלא שקבען בשעת נדר, אבל בשעת הפרשה - לא.

- (דברים כג, כד) "כאשר נדרת" - ולא כאשר הפרשת.

איתמר נמי:

אמר רבי אחא בר חנינא אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן: לא שנו אלא שקבען בשעת נדר, אבל בשעת הפרשה – לא. "כאשר נדרת" – ולא כאשר הפרשת.

מתני':

האומר: 'הרי עלי מנחה מן השעורים' – יביא מן החטים;

'קמחי' – יביא סולת;

'בלא שמן ובלא לבונה' – יביא שמן ולבונה;

'חצי עשרון' – יביא עשרון שלם;

'עשרון ומחצה' – יביא שנים.

רבי שמעון – פוטר, שלא התנדב כדרך המתנדבין.

גמ':

אמאי? – נדר ופתחו עמו הוא!!

אמר חזקיה: הא מני – בית שמאי היא, דאמרי: תפוס לשון ראשון, דתנן:

'הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה' – ב"ש אומרים: נזיר;

ובית הלל אומרים: אינו נזיר.

ר' יוחנן אמר: אפי' תימא בית הלל, באומר: 'אילו הייתי יודע שאין נודרין כך, לא

הייתי נודר כך אלא כך'.

אמר חזקיה: לא שנו אלא דאמר 'מנחה מן השעורים', אבל אמר: 'מנחה מן העדשים'

– לא.

מכדי חזקיה כמאן אמר לשמעתיה – כבית שמאי, ובית שמאי משום תפוס לשון ראשון

הוא – מה לי 'מן השעורין' מה לי 'מן העדשים'?

הדר ביה.

ומאי טעמא הדר ביה?

אמר רבא: מתניי קשיתי - מאי איריא דתני 'מנחה מן השעורים', ליתני 'מן העדשים'.
- אלא שמע מינה: משום דטעי הוא. בשעורים - טעי, בעדשים - לא טעי.

ורבי יוחנן אמר: אפילו 'מן העדשים'.

מכדי ר' יוחנן כמאן אמרה לשמעתי - כבית הלל, וב"ה משום דטעי הוא. בשעורין -
טעי, בעדשים - לא טעי?

לדבריו דחזקיה קאמר ליה. את, מאי טעמא הדרת בך - משום דלא קתני 'מן
העדשים'. דלמא לא מיבעיא קאמר: לא מיבעיא מן העדשים - דאיכא למימר מהדר
הוא דהדר ביה ותפוס לשון ראשון, אלא אפי' מן השעורין נמי - דאיכא למימר מיטעא
הוא דקא טעי, אפי' הכי תפוס לשון ראשון! [קג ע"ב]

אמר זעירי: לא שנו אלא דאמר 'מנחה', אבל לא אמר 'מנחה' - לא.

יתיב רב נחמן וקאמר לה להא שמעתא.

איתיביה רבא לרב נחמן:

"קמח - יביא סולת". - לאו דלא אמר 'מנחה'?

לא. דאמר 'מנחה'.

"בלא שמן ולבונה - יביא שמן ולבונה". - מאי לאו, דלא אמר 'מנחה'?

לא. דאמר 'מנחה'.

"חצי עשרון - יביא עשרון שלם". - מאי לאו, דלא אמר 'מנחה'?

לא. דאמר 'מנחה'.

אי הכי, אימא סיפא: "עשרון ומחצה - יביא שנים". - כיון דאמר 'מנחה' - איחייב ליה
בעשרון, כי אמר 'חצי עשרון' - לא כלום קאמר הוא?!

לא צריכא, דאמר: 'הרי עלי מנחה חצי עשרון ועשרון' - דכיון דאמר 'מנחה' - איחייב
ליה בעשרון, כי אמר 'חצי עשרון' - ולא כלום קאמר. כי הדר אמר 'עשרון' - מייתי
עשרון אחרינא.

אי הכי, "רבי שמעון פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבין" - אמאי?

אמר רבא: ר' שמעון בשיטת ר' יוסי אמרה, דאמר: [אף] בגמר דבריו אדם מתפיס.

מתני':

מתנדב אדם מנחה של ששים עשרון, ומביא בכלי אחד. (אם אמר הרי עלי ששים עשרון מביא בכלי אחד)

אם אמר: הרי עלי ס"א, מביא ששים בכלי אחד, ואחד בכלי אחד, שכן הציבור מביא ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת ששים ואחד. דיו ליחיד שהוא פחות מן הציבור אחד.

אמר ר"ש: והלא אלו לפרים ואלו לכבשים, ואינם נבללים זה עם זה. אלא - עד ששים יכולין ליבלל.

אמרו לו: ששים – נבללין, וששים ואחד - אין נבללין?

אמר להם: כל מדות חכמים כן. בארבעים סאה - הוא טובל, ובארבעים סאה חסר קרטוב - אינו יכול לטבול בהן.

גמ':

שאל שאילה למעלה מרבי יהודה בר אילעאי: מנין לאומר 'הרי עלי ששים ואחד' - מביא ששים בכלי אחד, ואחד בכלי אחד?

פתח רבי יהודה בר אילעאי, ראש המדברים בכל מקום, ואמר: שכן מצינו ציבור מביאין ביום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת - ששים ואחד. דיו ליחיד שיפחות מן הציבור אחד.

א"ל ר"ש: והלא אלו פרים ואילים ואלו כבשים, אלו בלילתן עבה ואלו בלילתן רכה. אלו בלילתן שחרית, ואלו בלילתן בין הערבים, ואין נבללין מזה על זה!

אמרו לו: אמור אתה.

אמר להם: הרי הוא אומר: (ויקרא ז, ט) "וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה" - כבר אמרה תורה: הבא מנחה שיכולה להיבלל.

א"ל: בששים - נבללין, בששים ואחד - אין נבללין?

אמר לו: כל מדת חכמים כן הוא: בארבעים סאה - הוא טובל, בארבעים סאה חסר קרטוב - אינו יכול לטבול. כביצה - מטמא טומאת אוכלין, כביצה חסר שומשום - אין מטמא טומאת אוכלין. שלשה על שלשה - מטמא מדרס, שלשה על שלשה חסר נימא אחת - אינו מטמא מדרס.

וכי אין נבללין - מאי הוי? והא תנן : אם לא בלל – כשר!?

אמר רבי זירא : כל הראוי לבילה - אין בילה מעכבת בו, וכל שאינו ראוי לבילה - בילה מעכבת בו.

אמר רבי ביבי אמר רבי יהושע בן לוי : מעשה בפרדה אחת של בית רבי שמתה, ושיערו חכמים את דמה ברביעית.

מתיב רבי יצחק בר ביסנא : העיד רבי יהושע ורבי יהושע בן בתירא - על דם נבילות שהוא טהור. ואמר רבי יהושע בן בתירא : מעשה והיו נותרין ערודיאות לאריות באיסטריא של מלך, והיו עולי רגלים שוקעין עד רכובותיהן בדם, ולא אמרו להם דבר!?

אישתיק.

אמר ליה ר' זריקא : מאי טעמא לא קא מהדר מר?

אמר ליה :

היכי אהדר ליה? - דאמר רבי חנין :

(דברים כת, סו) "והיו חייך תלואים לך מנגד" - זה הלוקח תבואה משנה לשנה ;

"ופחדת לילה ויומם" - זה הלוקח תבואה מערב שבת לערב שבת ;

"ואל תאמן בחיידך" - זה הסומך על הפלטר. [קד ע"א]

וההוא גברא - על פלטר סמיד!

מאי הוי עלה?

אמר רב יוסף :

רבי יהודה מורינא דבי נשיאה הוה, ואורי ליה כשמעתיה, דתנן :

רבי יהודה אומר : ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל : דם נבילות - בית שמאי מטהרין ובית הלל מטמאין.

אמר רבי יוסי בר' יהודה : אף כשטמאו בית הלל, לא טמאו אלא ברביעית, הואיל ויכול לקרוש ולעמוד על כזית.

מתני':

אין מתנדבין – לוג, שנים, וחמשה.
אבל מתנדבין – שלשה, וארבעה, וששה, ומששה ולמעלה.

גמ':

איבעיא להו: יש קבע לנסכים או אין קבע לנסכים?

היכי דמי? - כגון דאייתי חמשה.

אי אמרת - אין קבע לנסכים, משיך ומקריב ארבעה מינייהו דחזי לאיל, ואידך
הוי נדבה.

ואי אמרת - יש קבע לנסכים, עד דממלי להו, לא קרבי.

מאי?

אמר אביי:

תא שמע: ששה לנדבה.

– ואמרינן: כנגד מי? - כנגד מותר חטאת, ומותר אשמות, ומותר אשם נזיר,
ומותר אשם מצורע, ומותר קינין, ומותר מנחת חוטא.

- ואם איתא, ליתקין שופר אחרינא כנגד מותר נסכים!?

הנך - לנדבת צבור אזלי. הני – שכיחי, אפשר דמצטרפי דמר ודמר בהדי הדדי וקרבי.

אמר רבא:

תא שמע:

(במדבר טו, יג) "אזרח" - מלמד שמתנדבין נסכים. וכמה? - שלשת לוגין. ומנין
שאם רצה להוסיף יוסיף? - תלמוד לומר: "ייהיה". יכול יפחות? - ת"ל: "ככה".

מאי יוסיף?

אילימא ארבעה וששה? - מאי שנא שלשה - דחזו לכבש, ארבעה וששה - נמי
חזו לאיל ופר!

אלא לאו – חמשה, ושמע מינה - אין קבע לנסכים!

- שמע מינה.

אמר רב אשי :

והא אנן לא תנן הכי - אין מתנדבין לוג, שנים, וחמשה.
קתני "חמשה" - דומיא ד-"שנים". מה שנים - דלא חזו כלל, אף חמשה נמי -
דלא חזו כלל!
מידי איריא? - הא כדאיתא, והא כדאיתא.

אמר אביי :

אם תמצא לומר - אין קבע לנסכים, הא אין קבע לנסכים.
אם תמצא לומר - יש קבע לנסכים, עד עשרה - פשיטא לי. אחד עשר (קד ע"ב)
- מיבעיא לי :
מאי - גברא לשני פרים קא מכוין, ועד דממלי להו לא קרבי?
או דלמא לשני אילים וכבש אחד קמכווין?
תרי מחד מינא וחד מחד מינא – אמרינן, או לא
– מאי?

תיקו.

מתני' :

מתנדבין יין, ואין מתנדבין שמן - דברי רבי עקיבא.
רבי טרפון אומר : מתנדבין שמן.
אמר רבי טרפון : מה מצינו ביין - שהוא בא חובה ובא נדבה, אף שמן - שהוא בא חובה
בא נדבה.
אמר לו רבי עקיבא : לא, אם אמרת ביין - שכן קרב עם חובתו בפני עצמו, תאמר בשמן
- שאינו קרב עם חובתו בפני עצמו!

אין שנים מתנדבין עשרון אחד, אבל מתנדבין עולה ושלמים ועוף, אפי' פרידה אחת.

גמ':

אמר רבא: מדברי שניהם נלמוד - מתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום.

פשיטא?

מהו דתימא: מנחת נדבה - גלי בה רחמנא, הני חמשה מנחות - אין, טפי - לא, קמ"ל:
הני מילי בסתמא, אבל היכא דפריש - פריש.

אין שנים מתנדבין:

מאי טעמא?

אילימא - משום דכתיב (ויקרא ב, א) "תקריב", עולה נמי הא כתיב (ויקרא א, ב) "יקריב"?

אלא עולה מאי טעמא? - דכתיב (במדבר כט, לט) "לעולותיכם", מנחה נמי - הא כתיב (במדבר כט, לט) "למנחותיכם"!!

אלא - משום דכתיב בה: (ויקרא ב, א) "נפש".

תניא נמי הכי: רבי אומר: (ויקרא כב, יח) "אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' " - הכל באין בשותפות, לא סילק הכתוב - אלא מנחה, שנאמר: "נפש".

אמר ר' יצחק: מפני מה נשתנית מנחה שנאמר בה "נפש"?

אמר הקדוש ברוך הוא: מי דרכו להביא מנחה? - עני. מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו לפני!

א"ר יצחק: מה נשתנית מנחה, שנאמר בה חמשה מיני טיגון הללו?

משל למלך בשר ודם שעשה לו אוהבו סעודה, ויודע בו שהוא עני. אמר לו: עשה לי מן חמשה מיני טיגון, כדי שאהנה ממך.